

Tale til samråd den 13. marts 2024 om Balance Danmarks rapport om *Geografisk fordeling af statslige arbejdspladser 2015-2023*

Akt nr.: 371289
Side 1

Spørgsmål I: Hvad er ministerens holdning til analysen fra Balance Danmark "Geografisk fordeling af statslige arbejdspladser 2015-2023", der endnu en gang bekræfter, at statslige arbejdspladser primært er blevet placeret i København, selvom regeringen i regeringsgrundlaget "Ansvar for Danmark", december 2022, har en politisk ambition om, at nye statslige institutioner placeres uden for de største byer?

1. Indledning

- Mange tak for spørgsmålet og for interessen i udviklingen af statslige arbejdspladser.
- Ja, for interessen i det hele taget i at drøfte, hvordan vi bedst sikrer den geografiske balance i hele landet – både i forhold til private arbejdspladser og i forhold til statslige arbejdspladser.
- *"Håbløst gammeldags, det er hovedløst og symbolpolitik af værste skuffe, det rene vanvid"*. Det er blot nogle af de mange reaktioner, som daværende regerings mødte tilbage i 2015, hvor det blev besluttet at udflytte en række de statslige arbejdspladser fra København og ud i landet.
- Jeg er ikke enig i, at de udflytningerne, der blev besluttet i forbindelse med Bedre Balance I og II var hverken *hovedløse eller det rene vanvid*. Tværtimod.
- Med udflytningerne har vi netop skubbet udviklingen i den rigtige retning for at sikre et Danmark i geografisk balance. Det er jeg glad for.

- Dygtige, engagerede medarbejdere findes i hele Danmark, og store dele af opgavehåndteringen har ikke et nødvendigt geografisk ophæng.
- De statslige institutioner er sat i verden for at løse opgaver til gavn for borgere og virksomheder i *hele* Danmark. Derfor skal de også være til stede i hele landet. Formålet med udflytningerne i 2015 og 2018 var netop at skabe vækst, udvikling og beskæftigelse i hele landet.
- For mit eget ressortområde blev dele af den daværende Erhvervsstyrelse, som i dag ligger i Plan- og Landdistriktsstyrelsen udflyttet til Nykøbing Falster i forbindelse med den første runde af udflytningerne i 2015.
- Størstedelen af de ansatte af styrelsen i Nykøbing er bosat lokalt og styrelsen har tiltrukket kvalificeret arbejdskraft til opgaverne. Det mener jeg godt, at vi kan kalde for en succes.
- I regeringen er placeringen af statslige arbejdspladser en vigtig prioritet, som indgår i arbejdet med at sikre geografisk balance i Danmark.
- Derfor er jeg også glad for, at der i regeringsgrundlaget står, at vi skal arbejde videre i samme retning.
- Regeringens klare udgangspunkt er, at nye statslige institutioner, eller væsentlige udvidelser af eksisterende statslige institutioner, skal placeres uden for de største byer, medmindre helt særlige grunde taler imod.

2. Vækst og beskæftigelse i hele landet

- Men geografisk balance handler ikke kun om statslige arbejdspladser, sådan som spørgeren og rapporten fra Balance Danmark kan give indtryk af.
- Geografisk balance får vi ved at sikre, at den samlede beskæftigelse udvikler sig fornuftigt på tværs af landet.
- Og det handler om både private arbejdspladser, kommunale arbejdspladser, regionale arbejdspladser og statslige arbejdspladser.
- Jeg køber derfor ikke præmissen om, at det kun er de statslige arbejdspladser, som vi skal koncentrere os om.
- Det er derimod vigtigt, at vi skaber de bedste vilkår for at skabe vækst og arbejdspladser i hele landet.
- Og det går faktisk godt med den målsætning: Der har fra 2018 til 2022 været en stigende beskæftigelse i alle landsdele.
- For eksempel er der i perioden 2018-2022 været en vækst på ca. 1.400 statslige medarbejdere i Sønderjylland.
- Ser vi på landsdelen Vest- og Sydsjælland i samme periode har der også været en vækst på ca. 1.600 statslige medarbejdere.
- Ja, faktisk er antallet af statslige lønmodtagere i den periode steget i alle landsdele med undtagelse af Nordjylland ifølge offentliggjorte data fra Danmarks Statistik.
- I samme periode ser vi, at der i Nordjylland 2018 til 2022 har været et fald på ca. 200 statslige lønmodtagere. Men i samme periode har Nordjylland haft en stigning på ca. 11.000 private lønmodtagere.

- Med netop denne pointe er det også væsentligt, at vi stiller os selv spørgsmålet om det egentlig kun er positivt, hvis der sker en stigning i antallet af statslige lønmodtagere.
- Jeg mener som udgangspunkt, at det er positivt, at vi kigger på den geografiske fordeling, men vi skal være opmærksomme på, at antallet af statslige arbejdspladser skal stige i takt med stigende opgaver.
- Jeg har ikke en ambition om, at vi skal, ansatte flere statsansatte bare for flere statsansattes skyld. Jeg mener overordnet set, at nogle af opgaverne i staten og i den offentlige sektor, kan løses med færre ansatte.
- Flere statslige arbejdspladser behøver ikke kun være løsningen på at sikre en geografisk balance i Danmark.
- Min holdning er, at det først og fremmest er meget positivt, at der er flere arbejdspladser i de private virksomheder.
- Ifølge en rapport fra Dansk Industri fra 2023, har de private virksomheder øget beskæftigelsen med 130.000 personer i de samme kommuner, som der er udflyttet statslige arbejdspladser til ifm. Bedre Balance I og II.
- Det viser, at der er behov for arbejdskraft i de private virksomheder.
- De private arbejdspladser er en af de vigtigste *drivere* for udviklingen i landdistrikterne.
- Der er heldigvis mange eksempler på, hvordan det private erhvervsliv skaber jobs i landdistrikterne.
- Et eksempel er etableringen af Lalandia i Søndervig i Ringkøbing-Skjern Kommune. Der forventes at være op mod 250 ansatte. Derudover forventes hotellet at have

en afledt effekt på op til 600 arbejdspladser i og omkring Søndervig f.eks. i andre overnatningstilbud og butikslivet.

- Et andet eksempel er kultur- og koncertstedet 18b i Harboøre i Lemvig Kommune. Det kan huse 230 gæster indendørs og ca. 300 på udendørsarealerne, og med mulighed for overnatning.
- Jeg er overbevist om, at vi alle er enige om, at der skal skabes gode vilkår for de erhvervsdrivende og erhvervslivet generelt.
- For de her arbejdspladser skabes også af lokalbefolkningen, fordi de ser et behov og har lyst til at bidrage til deres lokalsamfund.
- Den virkelyst og skabertrang tror jeg vi gør klogt i at investere endnu mere i.

3. Placering af statslige arbejdspladser

- Som nævnt ønsker regeringen, at nye statslige institutioner, eller væsentlige udvidelser af eksisterende statslige institutioner, som det klare udgangspunkt placeres uden for de største byer.
- Siden regeringsdannelsen i december 2022 er der for eksempel etableret to nye skattecentre i hhv. Svendborg og Frederikshavn.
- Derudover er der sket mindre udvidelser af medarbejdere i flere eksisterende statslige institutioner uden for de større byer.

- Vi vil fremover løbende følge udviklingen i placeringen af de statslige arbejdspladser. Både når der skal etableres nye statslige arbejdspladser og hvis der sker væsentlige udvidelser af statslige institutioner.
- Med viden om planlagte nyetableringer og udvidelser sikrer vi, at de statslige institutioner lever op til regeringsgrundlaget om, at nye statslige arbejdspladser i vidt omfang skal placeres uden for de største byer.
- Hvis ikke de placeres uden for de største byer, skal der være en god grund til, hvorfor det ikke er muligt.

4. Forsvarsforliget

- Regeringens arbejde for at sikre arbejdspladser i hele landet går altså på to ben:
- Det vigtigste er at skabe de bedste vilkår for at drive virksomhed og skabe private arbejdspladser i hele landet.
- Det andet ben er at placere nye statslige institutioner eller væsentlige udvidelser uden for de største byer, medmindre helt særlige grunde taler imod.
- Men regeringens arbejde står også på et tredje ben, nemlig det nye forsvarsforlig. For vores forsvar står for en meget væsentlig del af de statslige arbejdspladser, der er behov for fremover. Og regeringen vil have fokus på, at investeringer og arbejdspladser som led i udmøntningen af forsvarsforliget placeres i hele landet.
- I januar 2024 blev den første delaftale i forsvarsforliget indgået. Her blev partierne bl.a. enige om:
 - At finansiere genetableringen af Elling ammunitionsfabrik ved Frederikshavn.

- Og at indføre kompensation for geografisk fleksibilitet mhp. at sikre bedre geografisk balance i fordelingen af Forsvarets arbejdskraft. På den måde kan stillinger uden for de større byer lettere besættes.
- Der er med forsvarsforliget afsat 143 mia. kr. over de kommende 10 år.
- Forsvarsforliget vil derfor have en betydelig indflydelse på en bedre geografisk fordeling af de statslige arbejdspladser uden for de største byer.
- Det arbejde kommer vi også til at følge, i tæt samarbejde med Forsvarsministeriet.

5. Afrunding

- Jeg vil runde af med at gentage, at vi i regeringen arbejder for et Danmark i geografisk balance.
- Det er vigtigt, at vi som politikere bevarer overblikket og blikket for de vigtige kernepunkter.
- Geografisk balance handler om mange ting. Det handler om muligheder. Det handler om vilkår. Det handler om offentlige tilbud. Og det handler om privat initiativ og civilsamfund.
- Og så handler det naturligvis også om beskæftigelse. Men når det gælder beskæftigelse, så handler det altså ikke kun om statslige arbejdspladser. Det handler lige så meget om de mange private arbejdspladser, der bliver oprettet i hele landet.
- De private arbejdspladser er en vigtig *driver* for udviklingen i landdistrikterne, og derfor skal vi også fokusere på at skabe gode rammer og vilkår for dem.

- Tak for ordet.